

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/86/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200846
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danko Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523200846.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 3/ C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 4/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 5/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 6/ F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, otec: G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., matka: H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., t.č. J. X, XXX XX I., v konaní o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/89/2021 zo dňa 09.11.2021 v III. výroku v časti výživného tak, že výživné zo strany, matky H. B., nar. XX.XX.XXXX zvyšuje pre mal. A. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne, mal. D. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne, mal. C. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne, mal. D. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne, mal. E. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne a mal. F. B. zo sumy 29,87 eur mesačne na sumu 36,83 eur mesačne, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred, k rukám otca G. B., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Uznesením sp. zn. 2P/62/2023 zo dňa 31.07.2023 súd začal konanie o zvýšenie výživného pre mal. deti, pretože doposiaľ stanovené mesačne výživné pre každé dieťa nezodpovedá sume minimálneho výživného v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine.

2. Súd uznesením č.k. 2P/86/2023-7 zo dňa 07.08.2023 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, účastníkov konania pozval na informatívne stretnutie v rámci projektu cochem. Informatívne stretnutie sa uskutočnilo dňa 12.09.2023 matka detí sa ho však nezúčastnila.

4. Matka detí v písomných podaniach ktorými ospravedlňovala svoju neúčasť, so zvýšením výživného nesúhlasila. V mailovom podaní, ktorým ospravedlnila svoju neúčasť na pojednávaní dňa 09.11.2023 uviedla, že má minimálnu mzdu, platí nájom 450 eur, výživné 210 eur a keď sa jej dá spláca dlh 100 eur, má nejaké pohľadávky. Ďalej uviedla, že s deťmi nemá kontakt a položila rečnicku otázku čo by sa stalo keby sa ich vzdala, keďže nie je s nimi v kontakte a platí do ľufu.

5. Pojednávania vytyčeného na deň 09.11.2023 sa rodičia nezúčastnili, aj keď im predvolanie bolo riadne a včas doručené. Matka svoju neúčasť ospravedlnila, nežiadala pojednávanie odročiť, otec svoju neúčasť neospravedlnil, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní zdôraznil, že sociálnym šetrením neboli zistené nedostatky v starostlivosti o mal. detí. Zdôraznil, že súčasná výška výživného nezodpovedá sume minimálneho výživného, preto navrhol výživné zvýšiť na sumu minimálneho výživného, teda na sumu 36,83 eur mesačne pre každé z detí.

7. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov tvoriacich obsah spisu, ako aj s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4P/89/2021, na základe čoho ustálil nasledovný skutkový stav:

8. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 4P/89/2021-99 zo dňa 09.11.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2021 bolo prvým výrokom manželstvo rodičov mal. detí rozvedené, druhým výrokom boli mal. detí na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti otca, tretím výrokom bola matka zviazaná platením výživného pre každé z detí v sume 29,87 eur mesačne, štvrtým, piatym a šiestym výrokom bol upravený styk matky s mal. detí, siedmym výrokom bol návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý a ôsmym výrokom bolo vyslovené, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2P/125/2022 zo dňa 31.01.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.03.2023 bolo výživné pre každé z detí zvýšené na sumu 35 eur mesačne.

9. V čase rozhodovania vo veci sp. zn. 4P/89/2021 otec pracoval ako mäsiar v spoločnosti Dunajec s.r.o. Spišská Stará Ves s čistým mesačným príjmom cca 475 eur mesačne, poberal rodičovský príspevok v sume 275,90 eur a rodinné prídavky na 6 detí. Spolu s deťmi býval v murovanom rodinnom dome, ktorého je vlastníkom, okrem nich tam býva jeho družka so synom a plnoletý syn otca detí. Náklady na bývanie predstavovali sumu cca 200 eur mesačne. V čase rozhodovania vo veci sp. zn. 2P/125/2023 otec naďalej pracoval v spoločnosti Dunajec s.r.o. s čistým mesačným príjmom cca 646 eur, do mája poberal rodičovský príspevok v sume 275,90 eur a boli mu vyplácané rodinné prídavky na 6 detí. Spolu s deťmi býval v rodinnom dome ktorého je vlastníkom, spolu s nimi tam bývala jeho družka, ktorá je nápomocná pri výchove mal. detí. Náklady na bývanie činili sumu cca 280 eur mesačne.

10. Aj v súčasnosti otec pracuje ako mäsiar v spoločnosti Dunajec s.r.o. Spišská Stará Vec s čistým mesačným príjmom 646 eur, pobera rodinné prídavky na 6 detí. Býva v rovnakom rodinnom dome spolu s družkou, náklady na bývanie a chod domácností vyčíslil sumou cca 350 eur (bez stravy).

11. Matka detí v čase úpravy výživného vo veci sp. zn. 4P/89/2021 nemala vlastné bývanie, bývala na ubytovní v Šali, kde nemala vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o detí. Od 20.7.2021 bola zamestnaná prostredníctvom pracovnej agentúry Level Energy, s.r.o. ako operátor a za júl a august jej bola vyplatená mzda 107 eur. Mala ešte dve vyživovacie povinnosti. V čase rozhodovania vo veci sp. zn. 2P/125/2023 taktiež bývala v ubytovní v Šali, náklady na ubytovanie jej hradil zamestnávateľ. Bola zamestnancom spoločnosti Level Energy, s.r.o. s čistým mesačným príjmom 540,48 eur. Svoje mesačne výdaje špecifikovala ako náklady na stravu a hygienu cca 200 eur, paušál 9 eur, oblečenie a obuv 50 eur, úhrada výživného spolu so splátkou dlžného výživného 280 eur.

12. V súčasnosti matka je zamestnancom rovnakého zamestnávateľa s čistým mesačným príjmom 568,97 eur. Býva v podnájme v 2,5 izbovom byte za ktorý platí nájom 250 eur, iné výdaje súdu nešpecifikovala. Má ako v čase predchádzajúcich úprav výživného ešte dve vyživovacie povinnosti, o dcéry, ktoré sú zverené do náhradnej osobnej starostlivosti jej sestry.

13. V čase úpravy výživného v konaní sp. zn. 4P/89/2021 mal. A. navštevovala 2. ročník základnej školy, nosila dioptrické okuliare. Náklady na jej starostlivosť predstavovali sumu 227,77 eur mesačne. Mal. D. navštevovala 1. ročník základnej školy, náklady na jej starostlivosť predstavovali sumu 209,77 eur. Mal. C. navštevovala materskú škôlku, náklady na jej starostlivosť boli vyčíslené sumou 209,77 eur. Mal. D. navštevoval materskú škôlku, náklady na jeho starostlivosť boli v sume 209,77 eur. Mal. E. navštevovala materskú škôlku, náklady na jej starostlivosť boli v sume 171 eur. Mal. F. bola doma, náklady na jej starostlivosť boli v sume 172 eur mesačne. Detí boli zdravé, prekonalí bežné detské

ochorenia. V čase konania vo veci sp. zn. 2P/125/2023 mal. A. navštevovala 3. ročník základnej školy, nosila dioptrické okuliare. Náklady na jej starostlivosť podľa vyčíslenia otca boli v sume 411,12 eur mesačne. Mal. D. navštevovala 2. ročník základnej školy, mesačné náklady na jej starostlivosť predstavovali sumu 381,12 eur. Mal. C. navštevovala 1. ročník základnej školy, navštevovala družinu. Nosila dioptrické okuliare, absolvovala dobrovoľný pobyt v CDR v Spišskej Belej za účelom pomoci zvládnuť situáciu emočnej stability, emočnej podpory dieťaťa a podpory a pomoci pri nastavení a zvládnutí pravidiel, rešpektovania rodičov. Náklady na jej starostlivosť podľa vyčíslenia otca boli v sume 427,32 eur mesačne. Mal. D. navštevoval materskú škôlku, nosil dioptrické okuliare, náklady na jeho starostlivosť boli v sume 398,25 eur mesačne. Mal. E. navštevovala materskú škôlku, náklady na jej starostlivosť boli v sume 418 eur mesačne. Mal. F. bola doma, náklady na jej starostlivosť boli v sume 342 eur mesačne.

14. V súčasnosti mal. A. navštevovala 4. ročník základnej školy, naďalej nosí dioptrické okuliare. Náklady na jej starostlivosť podľa vyčíslenia otca sú v sume 411,12 eur mesačne. Mal. D. navštevuje 2. ročník základnej školy, mesačné náklady na jej starostlivosť predstavujú sumu 381,12 eur. Mal. C. navštevuje 1. ročník základnej školy, taktiež nosí dioptrické okuliare, náklady na jej starostlivosť sú v sume 427,32 eur mesačne. Mal. D. navštevuje materskú škôlku, nosí dioptrické okuliare, náklady na jeho starostlivosť predstavujú sumu 398,25 eur mesačne. Mal. E. navštevuje materskú škôlku, náklady na jej starostlivosť sú v sume 418 eur mesačne. Mal. F. navštevuje materskú škôlku, náklady na jej starostlivosť sú v sume 342 eur mesačne.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

15. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len ZoR) rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 62 ods. 1 (ďalej len ZoR), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť o domácnosť.

20. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 78 ods. 1 ZoR dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Podľa § 78 ods. 2 ZoR ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

24. Podľa § 78 ods. 3 ZoR pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

25. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

27. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať rozhodovať znova.

28. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

29. Predmetom konania je zvýšenie výživného pre maloleté detí, keďže doteraz stanovené výživné nezodpovedá sume minimálneho výživného v zmysle § 62 ods. 3 ZoR.

30. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb, a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicke najslabšej skupine osôb v spoločnosti, deťom. Povinnými subjektami sú rodičia dieťaťa. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

31. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami. V prípade výživného na maloleté dieťa sa vo všeobecnosti uplatňuje tzv. princíp potenciality (§75 ods. 1,2 ZoR), ktorý má prednosť pred princípom fakticity. V praxi to znamená, že súd neprihliada len na skutočné príjmy osoby povinnej platiť výživné, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jej potenciálnych príjmov, to znamená z príjmov, ktoré mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce (porovnaj Rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/236/2018).

32. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnym podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť (znížiť resp. zvýšiť výživné pre dieťa) je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku.

33. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že od poslednej úpravy výživného došlo k zvýšeniu sumy minimálneho výživného na sumu 36,83 eur mesačne v zmysle Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 220/2023 Z.z. o úprave súm životného minima s účinnosťou od 01.07.2023. Výšku minimálneho výživného je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na výšku svojho príjmu. Matka maloletých detí dosahuje čistý mesačný príjem v sume 568,97 eur, pri počte vyživovacích povinností (8), podľa názoru súdu nie je schopná platiť vyššiu sumu výživného ako minimálnu, t.j. 36,83 eur mesačne pre každé z detí. Z uvedených dôvodov keďže doposiaľ stanovené výživné nezodpovedá sume minimálneho výživného, súd zvýšil výživné pre každé z detí na sumu 36,83 eur mesačne.

34. Počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti súd určil dňom právoplatnosti rozsudku.

Trovy konania

35. Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

36. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnuteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.